

สวัสดีฮานอย

โดย

พลอากาศตรีหญิง กาญจนา เชื้อทอง

สวัสดิ์ฮานอย

วันอาทิตย์ที่ 4 พ.ย. 55 ออกเดินทางจากบ้าน ไปสนามบินสุวรรณภูมิเวลา 9 โมงเช้า เพื่อไปให้ทันเวลานัดหมายกับคณะของท่านอาจารย์ เวลา 10:30 น. เมื่อไปถึงก็พบคณะที่มีท่านอาจารย์ พี่จืด พี่กระเช้ารัตน์ หม่อมเบ็ตตี้ คุณอชิตะ คุณเบญจวรรณ คุณหมอวิภากร คุณน้อย คุณหญิง รวมทั้งเราด้วย 10 คน เป็นหญิงล้วน ที่จะเป็นเพื่อนท่านอาจารย์ไปเผยแพร่พระธรรมอันประเสริฐ แก่ผู้สนใจที่เมืองฮานอย ประเทศเวียดนาม

นอกจากนั้นก็ยังพบผู้มีศรัทธามาส่งคณะอีกหลายท่าน คือ คุณจุ กุสุมา โกมลิกิติ พร้อมกับสามี คุณปรีดาและน้องสาว คุณเมตตา ที่ไปรับท่านอาจารย์และพี่จืดที่บ้าน มาส่งที่สนามบิน พร้อมกับจัดการช่วยเหลือกิจต่างๆ ขออนุโมทนาค่ะ ส่วนคนใกล้ชิดตัวนั้นคงไม่ต้องเอ่ยชื่อ เพราะท่านต้องมาส่งอยู่แล้ว (เพื่อให้แน่ใจว่าไปแล้วจริงๆ พุดเล่นด้วยความเอ็นดูนะคะ)

ที่น่าประหลาดใจเมื่อเห็นคุณจักรกฤษณ์ เจนเฉษฐา และคุณแอ้ว รัชดาภรณ์ ภรรยา ที่สนามบิน คิดว่ามาส่ง แต่เธอร่วมเดินทางไปด้วย โดยจัดการเองทั้งหมด และจะไปแค่ 3 วัน ขอนุโมทนาค่ะ

เครื่องบินออกเดินทางเวลา 12:20 น. ทานอาหารกลางวันยังไม่ทันย่อยก็ถึงสนามบินฮานอย ใช้เวลาเดินทาง 1: 50 ชม. เวลาบ่ายสองกว่าๆ ก็ถึงแล้ว

ออกจากสนามบินเล็กๆ หลังจากยืนคอยกระเป๋าอยู่นาน (ตอนนี้คุณจักรกฤษณ์เล่นบทหนัก เพราะเป็นสุภาพบุรุษคนเดียวในกลุ่ม 12 คน จึงต้องช่วยทุกคนยกกระเป๋า คงจะปวดเมื่อยพอสมควร แต่ทุกขเวทนาทางกายปรากฏชั่วขณะก็หมดไป แต่บุญกุศลที่ได้ทำแล้วจะสะสมอยู่ในจิตตลอดไป ขอนุโมทนา อีกแล้ว กุศลชนิดนี้ถนัดจริงๆ)

เดินขึ้นรถออกมา จึงได้เห็นภาพประทับใจที่คุณแทมและสุภาพสตรีชาวเวียดนามวัยรุ่นหลายคน มอบช่อดอกไม้ขนาดใหญ่ต้อนรับท่านอาจารย์ รับผิดชอบ Ipad ออกจากเป้หลัง กว่าจะได้ ภาพนั้นก็หายไป แถมภาพที่ได้ก็สั้นไหว ไม่ถนัดจริงๆ กับการถ่ายภาพ คิดถึงน้องวันชัย ช่างภาพมืออาชีพที่มีฉายาว่า wonderful wanchai (เพื่อคู่

กับ อัจฉรย์ อรรณพ) ยังไม่สายถ้าน้องจะบินมาฮานอย เพื่อเก็บภาพเด็ดให้สมาชิกชมรมบ้านร่มมะได้ชม

สาวเวียดนามมารับที่สนามบิน

ออกจากสนามบินเดินทางเข้าเมืองฮานอย ระยะทาง 30 กม. สองข้างทางยังเป็นทุ่งนา มีบางแห่งเป็นโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ คุณแต้ว ไกด์คนไทยเล่าว่า บริษัทเหล่านี้แจ้งจากเมืองไทย จึงมาเปิดที่เวียดนาม (อาจจะหนีค่าแรง 300 บาทต่อวัน) จึงได้เห็นโรงงานของ canon panasonic nikki และอีกมากมาย น่าใจหายเหมือนกัน แต่ทุกอย่างก็เป็นไปตามเหตุปัจจัยทั้งนั้น ใครจะได้รัฐบาลมาปกครองอย่างไร ก็ขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชาชนนั่นเอง

คุณแต้วเล่าให้ฟังว่า ฮานอย แปลว่า กลางแม่น้ำ เพราะมีแม่น้ำแดงที่ไหลมาจากแม่น้ำฮวงโห ประเทศจีน พาดผ่าน เหมือนผ้าพันคอ เวียดนามเป็นเมืองขึ้นของจีน ถึงพันปี วัฒนธรรมทั้งหลายจึงเหมือนกับจีน และต่อมาเป็นเมืองขึ้นของฝรั่งเศสอีก 180 ปี จึงใช้ตัวหนังสือของฝรั่งเศสแทนเสียงพูดเวียดนาม

ใช้เวลา 1 ชั่วโมงก็ถึงโรงแรมถึงแล้ว ที่ตั้งอยู่บนทะเลสาบ (ไม่ใช่ริมทะเลสาบ จริงๆเพราะชั้นล่างสุดเป็นทะเลสาบ) สร้างโดยชาวคิวบา เป็นโรงแรม 4 ดาว อยู่ในย่านที่เงียบสงบ เหมาะกับการสนทนาธรรม ทะเลสาบธรรมชาตินี้กว้างใหญ่ถึง 14 ตารางกม. เห็น ตึกสูงๆบนฝั่งตรงข้ามไกลๆ ตอนกลางคืนจึงเห็นแสงไฟสวยงาม มีชาว

เวียดนามหลายคน หลายวัยมาต้อนรับท่านอาจารย์ บรรยายภาคอุบอุ่น จริงใจ เหมือนกลับมาเยี่ยมญาติที่จากกันไปนาน

ก่อนห้าโมงเย็นเดินทางออกจากโรงแรม เข้าใจเอาเองว่า คงไม่สนทนาธรรมแล้ว เพราะถ้าสนทนาคงอยู่ในโรงแรม คงจะไปทานข้าวเย็นก่อน นั่งไปประมาณ 2 กม. ก็ลงที่ตึกสูง (บ้านเรือนชาวเวียดนามเป็นตึกแคบๆ สูงๆ ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากฝรั่งเศส และต้องเดินขึ้นเดินลงตลอด ไม่มีทางราบๆเลย เพราะเป็นภูเขา) เป็นร้านอาหาร เดินขึ้นบันไดเวียนขึ้นไปอีก 2 ชั้น คิดว่าเป็นห้องอาหาร ที่ไหนได้ มีชาวเวียดนามนั่งคอยเต็มห้องประมาณ 50 คน มีทั้งคนสูงอายุ (ไม่มาก) นอกนั้นเป็นหนุ่มสาวที่มานั่งคอยฟังธรรม เมื่อท่านอาจารย์เข้าห้องก็เปล่งเสียง สาธุ พร้อมกัน น่าอนุโมทนาจริงๆ

ชาวเวียดนามมาร่วมสนทนาธรรม

คุณ Tam (เลื้อยสี่ฟ้า) แนะนำท่านอาจารย์ด้วยภาษาเวียดนาม แล้วแปลเป็นภาษาอังกฤษให้ท่านอาจารย์ฟัง เธอช่างคล่องแคล่ว มีความสามารถสูง จนน่าอัศจรรย์จริงๆ เธอคงเป็นผู้ถ่ายทอดคำบรรยายของท่านอาจารย์ให้สหายธรรมชาวเวียดนามฟัง จนมีผู้สนใจมากขนาดนี้ จึงได้เรียนเชิญท่านอาจารย์มาฮานอย อดคิดถึงภาพคุณ บุตรสาว ชาวกัมพูชาที่เรียนเชิญท่านอาจารย์ไปสนทนาธรรมที่พนมเปญไม่ได้ บรรยายภาคเหมือนกัน แต่ที่ฮานอยยากกว่าเพราะจากอังกฤษเป็นเวียดนาม แต่ที่พนมเปญจากไทยเป็นภาษาเขมร ท่านอาจารย์ท่านสุดยอดจริงๆ เผยแพร่ได้ทุกรูปแบบ

มีผู้ฟังถามปัญหากันมากมาย เสียหายที่ห้องเล็กไปหน่อย พวกเราคนไทย บางส่วนต้องไปนั่งที่ระเบียงนอกห้อง คนเวียดนามบางส่วนก็ยืนนอกห้อง ระบบเสียงก็ไม่ชัดเจน น้องเบญจวรรณ รัศมีสุวรรณกุล จึงมีดำริว่าจะขอเป็นเจ้าภาพเช่าห้องประชุมของโรงแรมถึงเลยเป็นสถานที่สนทนาในวันต่อไป แต่ท่านอาจารย์บอกว่า ค่าเช่าห้องประชุมในโรงแรมแพงมาก ไม่อยากให้อำนาจแก่ใครแล้วแต่คุณหม่าจะจัดการ ขออนุโมทนาน้องเบน (แต่คราวนี้ไม่ได้อนุโมทนาเฉยๆ ขอร่วมทำบุญด้วย เพราะเห็นความสนใจฟังธรรมของเด็กๆที่นี้แล้ว อยากสนับสนุนค่ะ เพราะไม่มีอะไรจะมีประโยชน์มากกว่าการให้ได้เข้าใจพระธรรมอีกแล้ว)

สนทนาธรรมจบเมื่อเกือบหนึ่งทุ่ม เกินเวลาไป เพราะมีผู้สนใจถามกันมาก คุณทำนาอุทิศส่วนกุศลเป็นภาษาเวียดนาม และสาธุ ขอขอบคุณท่านอาจารย์ เราไปอนุโมทนาคุณแทน บอกเธออย่างที่คุณคิดว่า You are great. เธอบอกว่า It is not me. her teaching is great. เห็นด้วย 100 เปอร์เซ็นต์ค่ะ แต่คุณก็เยี่ยมเหมือนกัน ถึงได้เผยแพร่ให้คนเวียดนามสนใจได้มากขนาดนี้

ควรจบแล้ว แต่ก็ยังอยากเล่าต่อ เพื่อชดเชยเรื่องถ่ายรูปไม่ทันบ้าง ไม่ชัดบ้าง เมื่อส่งท่านอาจารย์และพวกไม่ทานข้าวเย็นที่โรงแรมแล้ว คุณแต่ก็พาไปทานข้าวที่ร้านหัวปลี (banana flower) เป็นอาหารเวียดนาม หิวมาก พออาหารมา ก็ลงมือรับประทานเลยลิ้มถ่ายภาพไว้เช่นเคย อาหารอร่อยมาก มีแกงส้มปลา ที่ใส่สับปะรด บัวย มะเขือเทศ ถั่วงอก แล้วก็ทอดมันปลาทานกับขนมจีน ราดน้ำจิ้ม ใส่ผักชีฝรั่งหั่นฝอย ขนมเป็นข้าวเม่ากววนเป็นแผ่น มีไส้เป็นถั่วงวน

จบแล้วค่ะ สำหรับวันแรกในฮานอย และจะอวดว่า มาคราวนี้ดีขึ้น เพราะคุณแต่ถามว่า ฟุ่่งนี้ขณะที่ท่านอาจารย์บรรยาย จะพาไปเที่ยว จะไปไหน เรายืบทบอย่างมั่นใจ (ในขณะนั้น)ว่า ไม่ไป จะฟังธรรม เพราะเกิดปิติที่เห็นคนต่างชาติสนใจศึกษาพระธรรมจนเกิดความเข้าใจอย่างคุณแทน ทั้งๆที่มีโอกาสน้อยกว่าเรามากมาย แล้วเรายังปล่อยโอกาสที่มีค่าเหล่านี้ให้ผ่านไปอีกหรือ

5 พ.ย. 55

สนทนาธรรมที่โรงแรมดราคอน

สนทนาธรรมภาคเช้าที่โรงแรมดราคอน วันนี้เป็นวันทำงาน ผู้มาร่วมสนทนาจึงน้อยกว่าเมื่อวาน โรงแรมนี้เป็นโรงแรมที่เก่าแก่ที่สุดของเวียดนาม สร้างแบบจีน มีรูปปั้นเจ้าแม่กวนอิมสวยงาม เมื่อถ่ายภาพสถานที่เสร็จ คุณแต่วชนไปเที่ยวชมพิพิธภัณฑ์โฮจิมินห์ ก็ตอบตกลงทันที ศรัทธาในการฟังธรรมเมื่อวานนี้หายไปหมดแล้ว ลืมไปเลยจริงๆว่า คิดว่าจะฟังธรรม เพราะมีประโยชน์มากกว่าสิ่งใด แต่ขณะเกิดขึ้นเพราะ เหตุปัจจัยจริงๆ บังคับบัญชาไม่ได้ ไม่ใช่สัตว์ บุคคล ตัวตน เรา เขา ใดๆทั้งสิ้น เพราะ ฉะนั้น อย่าประมาทอกุศลแม้เพียงเล็กน้อยว่าจะไม่ให้ผล คือ สะสมทำให้เกิดอกุศลง่ายขึ้น พร้อมกับหาเหตุผลให้ตัวเองว่า ควรไปดูให้ทั่วๆ จะได้ถ่ายภาพมาฝากสมาชิกชมรมบ้านธัมมะ ส่วนธรรมนั้น ได้ฝากเครื่องบันทึกเสียงให้คุณจักรกฤษณ์บันทึกให้ตามเคย คงจะได้เปิดฟังในโอกาสต่อไป

สวนในโรงแรมตราคอน

คุณแต้วพานั่งรถมินิบัสผ่านทะเลสาบ ผ่านทำเนียบข้าหลวงฝรั่งเศสที่สวยงาม แล้วก็ถึงตึกที่ตั้งรูปปั้นของโฮจิมินห์ วีรบุรุษของเวียดนาม เดินชมวัดเสาเดียว สถานที่สำคัญเทียบเท่าวัดพระแก้วของไทย โดยดูจากภาพเซรามิคตามกำแพงข้างทาง ที่ทำเป็นรูปสถานที่สำคัญต่างๆของประเทศในอาเซียน สำหรับเมืองไทย ทำเป็นรูปวัดพระแก้ว ของเวียดนาม เป็นรูปวัดเสาเดียว เป็นต้น ได้ถ่ายภาพสถานที่สำคัญหลายแห่ง แล้วคุณแต้วก็พาไปตลาดสด เพื่อซื้อผลไม้ให้คุณหมอวิภากรคั้นน้ำผลไม้สดให้ท่านอาจารย์ เพราะเธอมีศรัทธาชอบเครื่องคั้นผลไม้มาจากเมืองไทยด้วย ช่างทำสิ่งที่ทำได้ยากจริงๆ (สำหรับเรา)

ตลาดสด

เดินดูของในตลาดสดเล็กๆ เห็นสุนัขหั่น ที่ถูกย่างจนเป็นสีน้ำตาลไหม้ในตลาด ได้ทราบว่าราคากิโลละ 500,000 ด่อม (ประมาณ 1,000 บาท) คนจนไม่มีสิทธิ์รับประทานสุนัขหั่นเป็นอันขาด จะถ่ายรูปมาให้ดู คุณเบนก็ห้ามว่า อย่าถ่าย น่ากลัว ไม่น่าดู เลยไม่ได้ถ่าย ตลาดสดแสดงความเป็นอยู่ของชุมชนจริงๆ เดินดูตลาดไม่ถึง 10 นาทีก็กลับขึ้นรถ เพื่อกลับไปร่วมสนทนาธรรมจนถึงเวลา 11:00 น. ก็จบ

เตรียมไปรับประทานอาหารกลางวันที่พักตากคารในเมือง เราก็คอยดูว่า จะเจริญแค่ไหน ก็เหมือนที่อื่น เทียบไม่ได้กับย่านธุรกิจของไทย แล้วทำไมถึงต้องมาโฆษณาว่า เวียดนาม แซงหน้าเราแล้ว ทำไมต้องแข่งขันด้วย ต่างคนต่างพัฒนาไม่ได้หรือ อย่างมิตรประเทศ ไม่ใช่ต้องเป็นคู่แข่งกับใคร

หลังอาหารกลางวัน ตามกำหนดการเดิมต้องเดินทางไปชมวัดควนตัน แต่หลายท่านไม่อยากชมวัด เพราะเหมือนกัน เลยไปดูหุ่นกระบอกน้ำที่มีชื่อเสียงของเวียดนามว่า มีแห่งเดียวในโลก ได้ตัวเข้าชมเพราะมีกลุ่มหนึ่งยกเลิก ค่าเข้าชมคนละ 150 บาท มีฝรั่งต่างชาติแน่นโรง ดูแล้วก็แปลกดี แต่เมื่อแสดงการร่ายรำของหุ่นในน้ำซ้ากันหลายชุด เลยหลับ เมื่อตื่นก็สังเกตเห็นมีคนหลับหลายคน

หุ่นกระบอกน้ำ

เริ่มสนทนาธรรมรอบเย็น ตอน 16:30 - 18:00 น. รอบนี้ตั้งใจไม่ไปเที่ยวชมเมืองสำเร็จ แต่ไม่ใช่เราตั้งใจ เป็นหิริเจตสิก (ความละอายใจที่พูดอย่าง ทำอย่าง) ที่เกิดขึ้นทำกิจหน้าที่ของตน อันนี้ก็เป็นการบ่นเพ้อถึงธรรมที่ดับไปนานแล้ว ยังไม่รู้ลักษณะ

ของสภาพที่กำลังเกิดปรากฏในขณะนี้ และพยายามหาหัวข้อธรรมมาฝากแฟนคลับ แต่ยังไม่ได้ค่ะ เพราะคำถามส่วนใหญ่ก็เป็นเรื่องจะทำอย่างนั้นอย่างนี้ เหมือนคนเริ่มฟังส่วนใหญ่ในเมืองไทย แต่ที่ได้โดยตรงจากท่านอาจารย์ก็คือ ท่านบอกให้อย่างกในการทำกุศล (สำนวนตัวเอง) ใครเขาทำกุศลไปแล้ว ก็แล้วไป ควรอนุโมทนา สำหรับตัวเองก็ตั้งใจไว้ว่า ถ้าไม่มีใครทำ เราสามารถทำได้ก็ทำ มาถึงเฉพาะหน้าทำได้ก็ทำ เท่านั้นเอง ไม่ต้องไปแย่งกันทำ และควรรู้ว่า โอกาสที่กุศลจิตจะเกิดไม่ใช่ของง่าย เมื่อกุศลจิตของใครเกิด สมควรอนุโมทนาอย่างยิ่ง

ภิกษุณี 2 คนที่มาฟังธรรม คนหนึ่งมาสวัสดีภาษาไทยด้วย บอกว่าไปเรียนธรรมที่สะเมิง เชียงใหม่ หลายปี กลับมาเวียดนาม แล้วโชคดีที่เป็นเพื่อนกับคุณทำ จึงมีโอกาสมาร่วมสนทนาธรรมในโอกาสนี้ด้วย

ไปรับประทานอาหารเช้าที่ภัตตาคารโฮอิชิ ในย่านธุรกิจที่มีตึกใหญ่ๆริมถนนที่แคบเล็ก ทราบว่าเป็นที่ทำการธนาคารต่างๆ อาหารเวียดนามที่นี่ทำอย่างประณีต รสชาติกลมกล่อม อร่อยทุกอย่าง มีซุบผักโขมที่หันเสียสวยงาม จนคิดว่าเป็นข้าหรือม จำไว้ ทำให้คนใกล้ตัวได้ชิม เตรียมตัวไว้ให้ดีนะคะ

ราตรีสวัสดิ์ค่ะ

สวัสดีฮานอย 3

6 พ.ย. 55

สนทนาธรรมเช้าวันนี้ มีคนใหม่ๆหลายคน ที่ได้ข่าวจากเพื่อน บางคนเคยเดินทางไปนั่งทำสมาธิถึงพม่า จะเห็นได้ว่า ยังมีผู้ศรัทธาที่จะฟังความจริงอยู่ในที่ต่างๆทั่วโลก และเมื่อเหตุปัจจัยเหมาะสม เมล็ดพันธุ์ของศรัทธาที่สะสมมาก็เจริญงอกงามเป็นพืชที่ออกดอกออกผลต่อไป ขอให้สะสมกุศลไว้ก็แล้วกัน วันหนึ่งกุศลนั้นก็ให้ผล ทำให้ได้เห็นทางถูก แม้จะอยู่ห่างไกลกัน แต่ก็มีโอกาสมาพบกัน มาสนทนาสอบถามกันอยู่ดี

บรรยากาศการสนทนาธรรมที่เคร่งเครียด

...การเจริญความเข้าใจไม่ใช่ด้วยการนั่ง ...

...พระผู้มีพระภาคทรงตรัสรู้สิ่งที่ปรากฏในขณะนี้ตามความเป็นจริง และทรง
สอนเรื่องนี้ ถึง 45 ปี...

...หลายคนคิดว่า ทำไมทรงสอนเรื่องเห็น ซึ่งธรรมดามาก แต่รู้เห็นหรือเปล่า
แข็งก็เหมือนกัน รู้แข็งกับสิ่งที่กระทบสัมผัสหรือยัง...

...ขณะนี้ไม่รู้อะไรเลย...

...ก่อนฟังธรรม เราพูดถึงสิ่งที่ไม่รู้จัก เช่น ชีวิต ชีวิตคืออะไร ใครรู้...

...ชีวิตคือขณะนี้ ไม่ได้ห่างไกลจากขณะนี้เลย ถ้าไม่เห็น ไม่ได้ยิน ไม่ได้กลิ่น ไม่
ลิ้มรส ไม่รู้สิ่งที่กระทบสัมผัส ไม่คิดนึก ก็ไม่มีชีวิต ...

...อะไรเกิด ...

...เมื่อโกรธเกิด เพื่ออะไร เพื่อรู้แล้วละ ...

...บังคับได้หรือ ไม่มีใครบังคับได้ เพราะไม่มีตัวตน...

...คิดเพียงคิด ไม่มีคน เห็นเพียงเห็น ไม่มีใคร ...

ที่ศูนย์อาหาร sen

ทานอาหารกลางวันที่สวนอาหาร Sen เป็นอาหารบุฟเฟต์นานาชาติถึง 60 ชนิด มีก๊อปปี้ทัวร์มาลงมากมาย ราคาหัวละ 300 บาท มีอาหารให้เลือกมากมาย ที่คิดว่าไม่ค่อยสนใจเรื่องการกินมากนักนั้นไม่ใช่เลย เพราะตั้งใจจะชิมให้มากที่สุด หลงเพลินไปกับสิ่งที่ปรากฏทางตา แล้วก็จินตนาการถึงรสชาติที่จะปรากฏทางลิ้น เลือกตักอาหาร ที่เคยรู้รสมาก่อนบ้าง ไม่เคยบ้าง เต็มจาน โชคดีที่งานนั้นมีขนาดเล็ก จึงตักได้ไม่กี่ย่าง

เดินกลับไปนั่งที่โต๊ะที่อยู่ไกลมาก นั่งชิมแล้ว พอใจกับรสที่ปรากฏบ้าง ไม่พอใจบ้าง แล้วก็กลับไปเลือกอาหารมาใหม่ ทำอย่างนี้หลายครั้ง จนท้องไม่สามารถบรรจุอาหารได้มากกว่านี้แล้ว จึงจบการรับประทานอาหารนานาชาติในเวียดนาม รสต่างๆที่ปรากฏทางลิ้นก็หมดไปนานแล้ว แต่ก็ยังคิดนึกถึงเรื่องราวของสิ่งต่างๆได้ เพราะความติดข้อง เพราะยังมีตัวตน ทำให้ไม่สักว่าเพียงเห็น หรือเพียงลิ้มรส ที่เกิดขึ้นและดับไปเท่านั้น ลืมไปว่า ทุกอย่างเป็นธรรมที่เป็นอนัตตา

เข้าใจแล้วว่า สัจญาณ ที่รู้จริงๆว่า ทุกอย่างเป็นธรรม ก็ไม่ใช่จะเกิดได้ง่ายๆ ต้องมีสัญญาและความเข้าใจที่มั่นคงจริงๆ เหมือนกับเด็กหัดอ่านหนังสือ เมื่อยังจำ ก.ไก่ ข.ไข่ ไม่ได้ ก็อย่าหวังว่าจะอ่านหนังสือออก เมื่อยังอ่านไม่ออก แล้วจะรู้เรื่องในหนังสือได้อย่างไร ไม่ต้องหวังเรื่องนำความรู้ในหนังสือไปใช้ประโยชน์เลย

ตอนบ่ายไคด์พาไปเที่ยวสะพานแดงที่เป็นศาลเจ้ากวนอู แต่ไม่ได้ไป เพราะไป 2-3 วัน ก็รู้ว่าที่ฮานอยนั้นไม่มีอิฐฐารมณมากนัก จะซื้อของ ของที่กรุงเทพก็มีให้ซื้อ

มากมาย จะเที่ยวชมสถานที่สวยงาม ที่เคยเห็นมาแล้วก็สวยกว่า และท่านอาจารย์ก็บอกว่า เห็นแล้วก็ลืม ไม่มีสาระอะไร คราวนี้จึงไม่ยากที่ตัดใจไม่ไปเที่ยว อยู่โรงแรมเจริญกุลคล้อยอย่างอื่นดีกว่า แต่ก็แน่ใจว่า ถ้าอารมณ์นั้นน่ายินดี น่าใคร่ น่าพอใจ คงพ่ายแพ้แก่โรคตั้งแต่แรก ไม่ต้องพูดถึงเรื่องจะไปฟังธรรมที่ศาลาสุธรรมมาหรือก ถ้าไปอยู่ที่นั่นแล้วฟังได้ แม้อยู่เมืองมนุษย์ก็ต้องเลือกฟังธรรมอย่างเต็มที่ ไม่ต้องใช้คำว่าตัดใจหรือก

สนทนาธรรมภาคบ่ายตอน 5 โมงเย็น มีคนใหม่มาเพิ่มอีกหลายคน คุณทำเก่งจริงๆ มีเครือข่ายมากมาย ข้อธรรมที่พอจำได้บ้าง (เพราะพิมพ์ไปด้วย ฟังไปด้วย) คือ...ที่คิดว่าเป็นเรานั้น คืออะไร...

...ไม่มีคน ไม่มีสัตว์ บุคคล มีแต่สภาพธรรมที่แตกต่างกัน...

ฟังได้แค่นี้ละ เพราะระหว่างนั้นมัวแต่พิมพ์เพื่อให้จบเป็นวันๆไป มิฉะนั้นต้องตื่นตอนเช้ามีดมาพิมพ์ต่อ เกรงใจรวมเมท

ภิกษุณีเวียดนาม คนทางขวาเคยมาเรียนธรรมที่สะเมิงเชียงใหม่
พูดภาษาไทยได้คล่องแคล่ว ติดตามมาฟังทุกวัน

วันนี้คนมาใหม่สนใจถามกันมาก ท่านอาจารย์ชี้แจงที่มีผู้สนใจจริงๆ มาเพิ่มทุกวัน (สังเกตจากสีหน้าสดชื่นของท่าน ขณะที่พวกเรานั่งฟังเฉยๆ หน้าตายังโรย นี่แค่วันที่ 2 นะ อาจจะเป็นว่า ออกซิเจนที่นี้น้อยกว่าที่ไปแลนด์ก็ได้ เพราะคนสูบบุหรี่กันมาก ไม่เลือกสถานที่ด้วย หน้าตาแต่ละคนเลยไม่แจ่มใสเหมือนตอนอยู่ไปแลนด์)

กว่าจะได้ทานอาหารค่ำก็เกือบสองทุ่ม คุณแตัวพาไปทานข้าวย่านที่เจริญกว่าที่เคยไป อาหารนั้นแปลกไปทุกวัน อยากเล่าให้ฟัง แต่ก็ทั้งง่วง ทั้งหิว เลยลืมหายภาพอีกตามเคย

อาหารหลักเป็นซูปไก่ต้มหม้อไฟราดข้าว หรือขนมจีน ตามชอบ อร่อยดี แต่ออเดิร์ฟอร่อยกว่า มีปลาตัวเล็กทอดกรอบ กุ้งเล็กทอดกรอบ ผัดกบใส่หมี่และหน่อไม้ยำ ผักนึ่งลวก

สวัสดิ์ตอนค่ำคะ ลาดี้อๆ เลย เพราะง่วงนอนคะ

สวัสดิ์ฮานอย 4

7 พ.ย. 55

วัดเจดีย์น้ำหอม Perfume Pagoda

ออกเดินทางจากโรงแรม 8 โมงเช้า เพื่อไปวัดเจดีย์น้ำหอม สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญของฮานอย ซึ่งห่างออกไป 70 กม. ใช้เวลาเดินทาง 2 ชม. ออกจากโรงแรมผ่านถนนสายสวยที่สุดของฮานอย สองข้างทางมีต้นมะกอกอายุ 200 ปี ที่ทางฝรั่งเศสปลูกไว้ ใหญ่โตสวยงามเรียงรายให้ร่มเงาร่มเย็นไปตลอดถนน จึงเป็นที่ตั้งของสถานทูตประเทศต่างๆ รวมทั้งสถานทูตไทยด้วย มีบ้านที่ปลูกสไตล์ฝรั่งเศสที่เป็นตึกสูง หน้าแคบๆ เรียกว่าวิลลาหลายหลัง รถจอดรับสหายธรรมวัยหนุ่มสาวที่คอยขึ้นระหว่างทางหลายคน เสียงหัวเราะทักทายกันอย่างสนุกสนาน ทุกคนช่างกระตือรือร้นมาฟังท่านอาจารย์ตอบปัญหาจริงๆ พวกเขาบอกว่า ศึกษาด้วยการอ่านและฟังด้วยตัวเอง ก็ไม่เข้าใจเท่ากับท่านอาจารย์ย้อนถามให้คิด ทำให้ได้พิจารณาจนเกิดความเข้าใจมากขึ้น สาธุ สาธุ สาธุ

เมื่อสหายธรรมเวียนนามขึ้นรถครบแล้ว คุณทำก็ไม่ปล่อยให้เวลาผ่านไปเลย รีบดำเนินการสนทนาในรถทันที ทุกคนเตรียมปัญหาข้อใจมาถามทั้งนั้น อย่างนี้สิ ถึงจะคุ้มกับความตั้งใจเผยแพร่ของท่านอาจารย์ ท่านเคยพูดว่า มีคนเข้าใจเพียงคนเดียวก็คุ้มแล้ว แต่ตอนนี้สิบ แล้วล้วนอยู่ในวัยหนุ่มสาวที่มีกำลังเรี่ยวแรงช่วยกันเผยแพร่อะไรเห็นถูกได้มาก

สนทนาธรรมในรถ

...ถาม ถ้าคิดว่าไม่มีเรา ตายไปแล้วจะเป็นอย่างไร?

อาจารย์ตอบ ตอนนั้นก็ตายทุกขณะ...

มีคำถามที่น่าสนใจมากมาย ล้วนแต่แสดงถึงความเข้าใจในระดับขั้นต่างๆ คุณชาว้าห์บันทึกเสียงไว้แล้วคงจะลงใน DSG ในเร็ววัน

เมื่อถึงท่าเรือที่มีเรือเหล็กหลายสิบลำ จอดรอให้บริการอยู่ พวกเราลงเรือพายของชาวบ้าน นั่งลำละ 6 คน พายไปตามลำน้ำเหียงน (หางนกนางแอ่น) ใสสวยมองเห็นภูเขาสลับซับซ้อนหลายสิบลูก เป็นทัศนียภาพที่สวยงามที่สุดของเวียดนาม ส่วนที่อ่าวฮาลองสวยเป็นที่ 2 ใช้เวลาพาย 1 ชั่วโมง จึงถึงวัดเทียนจู้ (ครัวของสวรรค์) ที่มีเจดีย์น้ำหอม ที่ได้ชื่อนี้ เพราะมีเกสรดอกไม้สะสมอยู่ในน้ำที่ไหลผ่านวัด

ถึงท่าเรือของวัด ต้องเดินขึ้นบันไดสูงไปอีก 2 ชั้น จึงถึงวัด ทางทัวร์เตรียมจัดอาหารกลางวันมาให้ทาน เพราะไม่มีอาหารดีขายแถวนั้น แต่เมื่อไปถึงสหายนธรรมเวียดนามคุ้นเคยกับพระที่วัดนี้ ได้เตรียมอาหารเจไว้ให้พวกเรา จึงได้ทานอาหารวัดเวียดนามก็อร่อยดี

อาหารเจของวัดเจติยน์น้ำหอม

หลังอาหารกลางวัน สนทนาธรรมที่ห้องรับรองของวัด รู้สึกว่าสถานที่สนทนาธรรมจะหรูหราขึ้นทุกที มีผู้ชายที่เตรียมตัวเป็นพระ (ยังไม่โกนผม เพราะถ้าโกนผมแล้วสึกไม่ได้) รินน้ำชาใส่ถ้วยให้ตลอดเวลา

สนทนาธรรมที่วัด

...ชีวิตหนึ่งพอใหม่สำหรับรู้เห็น และสิ่งที่ปรากฏทางตา ซึ่งพระผู้มีพระภาคทรงตรัสรู้ว่ามีแต่เห็นกับสิ่งที่ปรากฏทางตา...

...ขณะเห็น ไม่มีใคร มีแต่ธาตุ ซึ่งเป็นวิบากจิต เป็นผลของกรรม ...

...ถาม มีทางอื่นที่จะรู้สภาพธรรมอีกไหม?

ตอบ... ไม่มีวิธีอื่น นอกจากเข้าใจสภาพธรรมเดี๋ยวนี้

เมื่อสนทนาธรรมจบ เจ้าอาวาสได้มาพบอาจารย์ และพาสวดมนต์พร้อมกับมอบหนังสือของวัดให้ทุกคน

เจ้าอาวาสมาพบท่านอาจารย์

เดินทางลงเรือพายกลับมาอีก 1 ชั่วโมง เพื่อกลับโรงแรม แต่ชากลับพระอาทิตย์ลับเหลี่ยมเขาไปแล้ว อากาศเย็นสบาย ภูมิทัศน์สวยงามกว่าตอนกลางวันมาก บรรยากาศเช่นนี้ทำให้คิดถึงตอนเด็ก เวล่าน้ำท่วม แล้วลงเรือพายเก็บสายบัว ไม่มี แล้วมี แล้วหาไม่มี มี เมื่อคิดถึง เท่านั้นเอง

ท่านอาจารย์นั่งเรือกลับ

กว่าจะถึงโรงแรมเกือบสองทุ่ม รถมาส่งท่านอาจารย์ก่อน เพราะท่านไม่ทานข้าวเย็น วันนี้คุณแต่จะพาไปทานอาหารไทย ที่ร้านทวี แต่รู้สึกไม่สบายท้อง จึงไม่ไปทานทั้งๆที่มีส้มตำของโปรด เมื่อได้อ่านคำเตือนของคนกรุงเก่าให้ระวังน้ำหนักจะน้ำหนักปัญหา ทำให้หนักได้เช่นกัน ขอขอบคุณที่กรุณาตักเตือนค่ะ

สวัสดีฮานอย 5

8 พ.ย. 55

สนทนาธรรมที่โรงแรมดราคอนเซ็นเคย เริ่มแต่เช้าคือ 8:30 น. สบายธรรม เวียดนามยังเย็นหยด มาสนทนาธรรมอย่างหนาแน่นเหมือนเดิม น่าอนุโมทนาจริงๆ

...พูดคำว่า สติ แต่ยังไม่รู้จักสติ สติเป็นสภาพธรรมอย่างหนึ่งที่ระลึก ไม่ใช่สัตว์บุคคล เรา เขา...

...ทางลัดเป็นกับดักของคนส่วนใหญ่...

...ทางลัดคือทางสั้นที่สุดของอวิชชา...

...เห็นสิ่งที่ปรากฏทางตา ทุกคนพูดได้ แต่สตรระลึกได้หรือไม่ว่า เป็นสภาพธรรมอย่างหนึ่ง เป็นอนัตตา เพียงแต่คิดเรื่องเห็น แต่ยังไม่รู้ลักษณะของเห็นจริงๆ ...

...นิमितเป็นเงาของสภาพธรรม ที่เกิดปรากฏแล้วดับไปอย่างรวดเร็ว เกิดดับสืบต่อนับไม่ถ้วน...

ทานอาหารกลางวันที่ร้านอาหารเจ ริมบึงใหญ่ ร้านตกแต่งตามแบบมหายาน มีไม้แกะสลักเจ้าแม่กวนอิมขนาดใหญ่หน้าร้าน ด้านในประดับด้วยภาพดอกบัว อาหารมีหลากหลาย บางท่านก็บอกว่า อร่อยมาก บางท่านก็ทานไม่ได้เลย ความดีในรสอาหารก็แตกต่างกันไปตามการสะสม สำหรับเราสะสมมาว่า เมื่อถึงเวลาก็รับประทานได้ทุกอย่าง อร่อยก็ทานมาก ไม่อร่อยก็ทานน้อยหน้อย ไม่ต้องยุ่งยากเรื่องอาหาร เป็นคนมักน้อยในอาหาร หรือมีโลภะในเรื่องอาหาร เพราะทานได้ทุกอย่าง ก็ไม่แน่ใจ เพราะสติดังนี้ไม่เคยระลึกสภาพธรรมที่เกิดในขณะนั้น เป็นแต่นึกถึงเรื่องราวของสิ่งที่ดับไปนานแล้ว

หน้าร้านอาหารเจที่ฮานอย

รับประทานเสร็จแล้วก็นั่งรถไปวัดเดียวที่ห่างออกไปอีก 20 กม. ใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 ชม. เมื่อไปถึงวัด ต้องขึ้นบันไดสูงไปอีกหลายชั้น ผู้สูงอายุทั้งหลายปวดเข่าตั้งแต่เมื่อวาน จึงยืนดูทิวทัศน์ข้างล่าง

สหยาธรรมเวียดนามก็ยื่นล้อมท่านอาจารย์ สนทนาธรรมกันอย่างไม่วอมให้เวลาผ่านไปโดยเปล่าประโยชน์ ทั้งๆที่ถามมาตลอดทางในรถแล้วก็ตาม จนหลายคนเป็นห่วงท่านอาจารย์จะเหนื่อยเกินไป เมื่อมีผู้ถาม ท่านอาจารย์ตอบว่า That's why I came to Vietnam.

กราบอนุโมทนาท่านอาจารย์ในกุศลจิต ที่มุ่งมั่นในการเผยแผ่ความเห็นถูกอย่างไม่เหน็ดเหนื่อย

ที่วัดเดียว..เห็นกลุ่มชาวเวียดนามยีนล่อมสนทนารธรรมกับท่านอาจารย์ที่ฝั่งตรงข้าม

เมื่อไม่มีที่นั่งในพื้นราบให้สนทนาที่วัด จึงเดินทางกลับถึงโรงแรมตอนประมาณบ่ายสามครึ่ง รถจะมารับไปสนทนารธรรมที่โรงแรมดราคอนตอน 4:20 น. ได้นอนพักประมาณครึ่งชั่วโมง ถิ่นมิตถเจตสิกเกิดขึ้นทำกิจทำถอย หดหู่ ง่วงเหงาเกิดดับต่อเนื่องยาวนาน แต่ก็ต้องตั้งใจลุกขึ้นมาทำหน้าที่ผู้รายงานข่าว เพราะมีแฟนคลับคอยติดตามข่าวอยู่ ขอขอบคุณที่เขียนมาให้กำลังใจ ทำให้ขยันเขียนต่อไป แต่เมื่อตั้งใจจากสภาพจิตที่หนัก ไม่สดชื่นแจ่มใส ไม่เหมาะกับการประกอบกิจการงานอย่างใดเลย เป็นสภาพของอกุศลที่ควรละคลาย แต่แท้ที่จริงก็ลืมไปว่า ความง่วงเหงา หดหู่ ก็เป็นสภาพธรรมอย่างหนึ่ง ซึ่งเกิดเพราะเหตุปัจจัยแล้วก็ดับไปเช่นกับสภาพธรรมอื่นๆ ไม่ใช่เรา หรือใครทั้งสิ้น ลืม ก.ไก่ ข.ไข่ อีกแล้ว ไม่ต้องพูดถึงเรื่องอ่านหนังสือออกในเร็ววันหรอก

เริ่มสนทนา 4:45 น.

...อวิชชาไม่สามารถรู้สภาพธรรมตามความเป็นจริง และปัญญาไม่สามารถเจริญเติบโตเท่าอวิชชา เพราะมีเหตุปัจจัยให้อวิชชาเกิดมากกว่าปัญญา...

...ถาม. แต่เราก็จำได้ทุกวัน จะว่าจำเกิดดับได้หรือ

ตอบ. แต่จำวันนี้ ไม่ใช่จำเมื่อวานนี้...

...เมื่อพูดถึงความติดข้อง หรือความเห็นผิด ปราภฏเดียนี่หรือเปล่า สามารถเข้าใจได้ใหม่ว่า ติดข้องไม่ใช่เรา เป็นสภาพธรรมอย่างหนึ่ง...

... เห็นเกิดดับหรือเปล่า เพราะเห็นเกิดดับจึงเป็นอนัตตา ไม่ใช่เรา...

...มีสภาพธรรมใดบ้างไม่ใช่อนัตตา แม้แต่ความเห็นผิดก็เป็นอนัตตา สภาพธรรมที่เกิดดับเป็นอนัตตา นี่คือการเข้าใจเบื้องต้นในการศึกษาคำสอนว่า ทุกอย่างเป็นอนัตตา เห็น ได้ยิน ฯลฯ เป็นอนัตตา ดังนั้นชีวิตจึงเป็นอนัตตาด้วย...

...ต้องการทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด จริงหรือไม่ จริง เมื่อจริงก็เป็นสภาพธรรมอย่างหนึ่งซึ่งเป็นอนัตตา บังคับบัญชาไม่ได้ ใครจะทำสภาพธรรมอะไรได้ เพราะเมื่อเกิดขึ้นเพราะเหตุปัจจัย แล้วก็ดับทันที...

...จิตเกิดดับตลอดเวลา จิตแต่ละขณะไม่ใช่จิตเก่ามาเกิด จิตใหม่ทุกขณะ...

...ทุกคนคาดหวังอะไรที่มานั่งฟังธรรม หวังเข้าใจสภาพธรรมตามความเป็นจริงมากขึ้น เมื่อไร เดียวนี้ ถ้าไม่ฟัง ไม่พิจารณาพระธรรมที่ทรงแสดงโดยละเอียด ก็ไม่สามารถเข้าใจสภาพธรรมที่เกิดปรากฏเดี๋ยวนี้ได้ ...

จบการสนทนาธรรมเวลา 18:30 น.ได้อัดเสียงอุทิศส่วนกุศลเป็นภาษาเวียดนามมาให้ฟังด้วย

รับประทานอาหารเช้าที่ร้านอาหารเวียดนาม ที่ตกแต่งร้านอย่างสวยงาม อาหารอร่อยอีกตามเคย แต่พยายามไม่ให้น้ำหนักเจริญมากเกินไปค่ะ

สวัสดีฮานอย6

9 พ.ย.55

วันนี้ตื่นแต่เช้า เพื่อเดินไปโรงแรมดราคอนเอง ไม่นั่งรถ หลังจากดูเส้นทางมาแล้ว 4 วัน เดินผ่านโรงแรม Intercontinental ที่ท่านจักรกฤษณ์กับคุณแอมมาพัก เห็นทิวทัศน์ทะเลสาบสวยงาม บ้านเรือนริมทะเลสาบก็น่าดู ปลูกดอกไม้ ออกดอกหลากสี รวมทั้งปลูกผักสวนครัวริมทางด้วย เดินมาประมาณ 20 นาที ก็ถึงโรงแรมดราคอน ทันสนทนาธรรมตอน 9:00 น. พอดี

...ถาม ความเกี่ยวข้องระหว่างความติดข้องกับสัญญา

อ. สัญญาเจตสิกเกิดกับจิตทุกดวง ขณะที่จิตรู้อารมณ์ เจตสิกก็ทำกิจต่างๆ พร้อมกับจิต ไม่ว่าจะเป็นกุศลจิตหรืออกุศลจิต...

... มีนิमित เพราะสภาพธรรมไม่ได้เกิดดับเพียงขณะเดียว แต่เกิดดับสืบต่อเนื่องอย่างรวดเร็วทันขณะไม่ได้ จึงเกิดเป็นรูปนิमित เวทนานิมิต สัญญานิมิต สังขารนิमित และวิญญาณนิमित ปรากฏแก่จิต...

... อาจารย์เตือนให้รู้ว่า ทุกครั้งที่เห็น ได้ยิน ได้กลิ่น ลิ้มรส รู้สิ่งที่กระทบสัมผัส คตินึก เพราะมีจิต ไม่ใช่เรา...

ฟังแล้วจำได้แค่นี้ค่ะ เพราะเหนื่อยล้าจากการเดินออกกำลังมานั่งฟัง เผลอแว่ ออกตามเคย

ถ่ายภาพร่วมกันที่โรงแรมตราคอน หลังสนทนารธรรมภาคเช้าวันสุดท้ายที่ฮานอย

หลังทานอาหารไทยที่ร้านเวียดนามแล้ว บางกลุ่มก็ไปซื้อของ แต่พวกเรา คือ เรา และน้องเบน ขอเจริญกุศลด้วยการนวดให้ท่านอาจารย์ แม้ไม่ใช่มืออาชีพ แต่ใจเต็มร้อยที่จะช่วยสนับสนุนให้ท่านอาจารย์หายเมื่อยล้า จากการนั่งพูด ยืนพูดธรรมตลอดเวลา 6 วัน แต่ท่านบอกว่า ไม่เหนื่อย เมื่อเห็นคนในวัยหนุ่มสาวสนใจธรรมอย่างจริงจัง และเข้าใจด้วย

ฟังธรรมอีกครั้งตอน 4:45 น. ท่านอาจารย์บรรยายถึงจิตประเภทต่างๆ ฟังรู้เรื่องดี แต่ลืมแว่นตาไว้ที่โรงแรม จึงไม่สามารถบันทึกไว้ได้ มีอุปสรรคเสมอ ทำให้นึกขึ้นได้ว่าที่บอกว่าฟังธรรมมาเกือบ 30 ปีแล้วนั้น จริงๆ แล้วฟังด้วยดีไม่ถึง 1 วัน วันนี้จึงขอบรรยายด้วยภาพแทนนะคะ เพราะต้องตื่นแต่เช้าเพื่อเดินทางไปอ่าวฮาลอง และนอนในเรือ หลังจากนั้นก็เดินทางไปซาปา นอนในรถไฟ คงไม่ได้รายงานสดอีก จนกว่าจะมี wifi

ถ่ายรูปร่วมกันหลังจบสนทนาธรรม 6 วันในฮานอย

สนทนาธรรมจบตอนทุ่มตรง น้องๆเวียดนามมอบของที่ระลึกให้ท่านอาจารย์ และพวกเรา ขอขอบคุณรำล้าและถ่ายรูปร่วมกัน บางคนจะมาสนทนาธรรมต่อที่เมืองไทย ในเดือนมกราคมปีหน้า ขออนุโมทนาที่สนใจและเข้าใจพระธรรมที่พระผู้มีพระภาค มอบไว้ให้เป็นมรดกอันล้ำค่า สาธุ สาธุ สาธุ

ในการสนทนาธรรม ในห้องประชุมที่สวยงามของโรงแรมดราคอน เพราะกุศลจิตของน้องเบญจวรรณที่มีศรัทธาเห็นว่า ห้องประชุมเดิมแออัดและไม่สะดวกสบาย จึงขอเป็นเจ้าภาพค่าเช่าสถานที่ เพราะท่านอาจารย์บอกว่า ผู้จัดชาวเวียดนามอยู่ในวัยหนุ่มสาวคงจัดได้ตามความสามารถ เมื่อมีผู้ทราบข่าว ก็ร่วมกันหลายคน เช่น ท่านจักรกฤษณ์ บริจาคตั้ง 2,500,000 ด่อม มากเกินไปเป็นล้าน ต้องเอาไปคืน เดียวจะได้บุญมากกว่าคนอื่น พวกเราที่เหลือ คือ น้องเบน หมอวิภากร และเราบริจาคคนละ 100 ดอลลาร์ ส่วนที่เหลือคุณจอนและซาร่าห์จะจัดการเอง เล่าให้นุโมทนาค่ะ (บางขณะก็อยากจะอวดเหมือนกัน เพราะมีชื่อตัวเองด้วย จิตเกิดดีบรวดเร็วเช่นนี้ แต่ก็ลืมอีกแล้วว่า จะอวดหรือไม่ก็เป็นธรรมอย่างหนึ่ง)

สนทนาธรรมกลางอ่าวฮาลอง

10 พ.ย. 55

ออกจากโรงแรมถึงเลย 8 โมงเช้า เพื่อเดินทางไปชมอ่าวฮาลอง มรดกโลก ซึ่งอยู่ติดชายแดนคุนหมิง มณฑลยูนนาน ต้องนั่งรถบัสน้ำใหญ่ที่มีสหายธรรมเวียดนามติดตามไปด้วย 10 คน ระยะทางจากฮานอย 150 กม. ใช้เวลาเดินทาง 4 ชั่วโมง เพราะต้องเล่นด้วยความเร็วจำกัดตามกฎหมาย รถจึงเล่นตามกันไปเป็นขบวน ขนาดผู้สูงวัยยังรู้สึกรำคาญ ถ้าอยู่เมืองไทยคงถึงนานแล้ว

รถจอดร้านขายของที่ระลึกใหญ่โต เพื่อให้เข้าห้องน้ำสะอาด และเดินยัดเส้นสาย หลายท่านได้ชุดประจำชาติ อ่าวใหญ่ คงเดาได้ว่าเป็นใคร เพราะท่านคงใส่ไปมูลนิธิ

ถึงท่าเรือ 13:30 น. แต่ต้องเข้าร้านขายไข่มุกก่อน เพื่อเข้าห้องน้ำ แล้วคอยไกด์ซื้อตั๋วขึ้นเรือเล็กไปขึ้นเรือ Golden Lotus เพื่อนอนบนเรือ มีเรือพานักท่องเที่ยวชมอ่าวหลายร้อยลำ แตกต่างกันไปตามฐานะทางเศรษฐกิจ มีทั้งเรือพาย เรือชั้นเดียว สองชั้นไปถึงเรือสำราญลำใหญ่สูงหลายชั้น

ใครได้นั่งแบบไหน ก็ตามเหตุปัจจัย เหมือนกับที่เกิดมาในโลกนี้แล้วแตกต่างกันไปตามกรรมนั่นเอง แต่ก็เกิดมาแล้ว เป็นคนนี้แล้ว เปลี่ยนแปลงอะไรไม่ได้แล้ว เพียงแต่รู้ว่า โลกมนุษย์เป็นที่บุญและบาป และผลของบุญและบาปเท่านั้นเอง

เรือบริการนักท่องเที่ยวในอ่าวฮาหลง

พวกเราตื่นตาตื่นใจกับทิวทัศน์สวยงามของอ่าวฮาหลง ที่มีเขาหินปูนโผล่พ้นน้ำมากมายนับไม่ถ้วน ยิ่งมองไกลออกไป ก็เห็นภูเขาสลับซับซ้อนเป็นเงาสีฟ้าหม่นจางลงๆ ไม่สิ้นสุด ได้ยินว่า เขาหินปูนเหล่านี้กั้นพายุที่พัดกระหน่ำเวียดนามปีละ 13 - 24 ลูก ไม่ให้เมืองไทยและลาวได้รับผลกระทบจากพายุเหล่านี้ แต่ทำให้ฝนตกชุกที่เวียดนาม ทำให้สามารถทำนาได้ปีละ 3-4 ครั้ง ชดเชยกับที่ราบทำนามีน้อย เพราะมีภูเขาและทะเลสาบถึงร้อยละ 90 และอ่าวฮาหลงยังเป็นที่อยู่ของปลาทูน่าที่ออกไขในอ่าวไทย และว่ายน้ำไปเจริญเติบโตที่นี่ ที่มีอาหารอุดมสมบูรณ์ ทำให้มีน้ำหนักถึง 15 กก.

พระอาทิตย์ตกที่อ่าวฮาหลง

ทานอาหารกลางวันบนเรือ ท่านอาจารย์พักผ่อน เราขอไปนวด ท่านตอบตกลง แต่ไก่อัดมาชวนไปว่ายน้ำที่ชายหาดของเกาะหนึ่ง ก็ตอบตกลงทันที เพราะคิดว่า คงไม่มีโอกาสมาอีกแล้ว 15:00 น. จึงเตรียมไปว่ายน้ำหรือพายเรือคายัคตามอัธยาศัย โดยนั่งเรือเล็กไปเกาะที่หมู่บ้านประมง ให้นุ่มสาวเวียดนามไปพายเรือคายัค ส่วนคนไทยที่เหลือนั่งเรือต่อไปอีกเกาะที่มีชายหาด มีนักท่องเที่ยวฝรั่งมากมาย เรา 3 คน (หญิง อธิธา และเรา) ว่ายน้ำจนสมควรแก่เวลา ส่วนคนที่เหลือ (เบญญ์ น้อย) เก็บภาพอยู่บนฝั่ง

กำลังว่ายน้ำในอ่าวฮาลอง

กลับมาที่เรือใหญ่เวลา 16:30 น. ท่านอาจารย์กำลังสนทนาธรรมอยู่ ...ขณะนี้อยู่ที่ไหน อยู่ในมหาสมุทรของอวิชชาและความติดข้อง ล่องลอยอยู่ในทะเลของสมมติบัญญัติตลอดเวลา ...

...ท่านอาจารย์ถาม อยากเกิดที่ไหน ?

...ทำตอบ เกิดที่เมืองไทย เพราะจะได้ฟังธรรมจากท่านอาจารย์

...ท่านอาจารย์บอกว่า เกิดที่ไหนก็ได้ ขอให้ได้ฟังพระธรรม แม้แต่ในสวรรค์ก็มีโอกาสฟังธรรม ยกเว้นเกิดในอบายภูมิ ที่ไม่มีโอกาสเข้าใจพระธรรม

...ทำถามว่า เกิดเป็นมนุษย์มีโอกาสทำกุศลมากกว่าในสวรรค์ไม่ใช่หรือ

...ท่านอาจารย์ตอบว่า ในมนุษย์ภูมิเจริญกุศลได้ทุกประการ แต่ในสวรรค์ไม่สามารถเจริญกุศลได้บางประการ เช่น ทาน เป็นต้น

สนทนาธรรมบนเรือ

ทานอาหารเย็นตอน 18:30 เป็นซีฟู้ดที่จัดมาอย่างหรูหรา บรรยากาศเป็นไปด้วยมิตรไมตรีระหว่างไทยกับเวียดนาม คุยกับสาว ๆ ว่า เราเป็นคนเดียวในครอบครัวที่ฟังธรรม พวกเธอประหลาดใจมากกว่า ทำไมคนไทยโชคดีแล้วจึงไม่ฟังพระธรรมที่เธอเห็นว่า มีประโยชน์มาก

รับประทานอาหารซีฟู้ดในเรือ

วันรุ่งขึ้นไปเที่ยวถ้ำที่สวยงาม เป็นมรดกโลกอีกเช่นกัน อยู่บนเกาะในอ่าว ค้นพบโดยชาวฝรั่งเศสเมื่อ 200 กว่าปี ต้องนั่งเรือเล็กจากเรือใหญ่ แล้วก็เดินขึ้นบันไดไปอีกหลายชั้น ไม่เหนื่อยมาก เพราะนักท่องเที่ยวแออัด มีแต่ฝรั่งชาติต่างๆ ต้องเดินช้าๆ แล้ว

ก็ดูหินงอกหินย้อยที่มีรูปร่างต่างๆ ตามจินตนาการของคนเห็นเป็นคนแรก เข้าไปแล้วจะมี 3 ถ้ำ ซึ่งค่อยๆ ใหญ่ขึ้น จนถึงถ้ำสุดท้าย จะมีห้องบรรทมเจ้าหญิงเจ้าชาย ตามแต่จิตจะคิดวิปลาสไป เป็นถ้ำโปร่ง อากาศถ่ายเทดี มีทางเดินที่ทำขึ้นให้กลมกลืนกับพื้นในถ้ำ และทำให้เดินสะดวกด้วย นอกจากนั้นยังติดไฟสีต่างๆ ให้แสงสว่างและความสวยงามตามจุดต่างๆ สรุปแล้วก็ น่าดู น่าชม สัมกับเป็นมรดกโลก

ภายในถ้ำ

ขึ้นเรือใหญ่เพื่อรับประทานอาหารกลางวัน น้องๆ เวียดนามกล่าวขอบคุณท่านอาจารย์ที่เมตตา มาแสดงธรรมที่ลึกซึ้ง ทำให้มีความเห็นถูกและเข้าใจสภาพธรรมมากขึ้น พร้อมกับมอบของที่ระลึกให้ท่านอาจารย์พร้อมกับพวกเราอีกเช่นเคย (มอบของที่ระลึก 3 รอบแล้ว)

น้องๆเวียดนามมอบของที่ระลึก

เรือเล็กมารับขึ้นฝั่ง เดินทางกลับฮานอย เพื่อเตรียมตัวขึ้นรถไฟไป Sapa โดยรถไฟออกเวลาสี่ทุ่มครึ่ง

ซาปา หลังคาของอินโดจีน

ออกจากโรงแรมตั้งแต่ ตอนทุ่มครึ่งวันอาทิตย์ที่ 12 พ.ย. 55 เพื่อทานอาหารเย็นก่อนขึ้นรถไฟไปเมืองลาวคาย ทางตอนเหนือของเวียดนาม เป็นพรมแดนติดกับเมืองคุนหมิงของจีน หลังอาหารเย็น มร.ถาย (Tran van Thai) เจ้าของบริษัททัวร์ที่เป็นเจ้าภาพเชิญท่านอาจารย์มาฮานอย มาส่งที่สถานีรถไฟซึ่งเป็นสถานีเล็กๆ ไม่บอกก็ไม่ว่า เป็นสถานีรถไฟ เพราะเป็นอาคารเล็กๆ 2 หลัง เป็นที่ขายตั๋ว 1 อาคาร มีที่นั่งให้ผู้โดยสารนั่งคอยไม่กี่ที่ มร. ถาย จึงต้องยืนสนทนารรรมกับท่านอาจารย์อย่างนอบน้อมเหมือนกับที่คุณลูกค้าส่งท่านอาจารย์ที่สนามบินโซแปง ของโปแลนด์ และยืนสนทนารรรมจนถึงนาทีสุดท้าย ผู้ที่เห็นคุณค่าของพระธรรม ย่อมไม่ปล่อยให้เวลาผ่านไปโดยไม่ฟัง เมื่อมีผู้เข้าใจพระธรรมมาแสดงถึงที่อย่างนี้ ซึ่งไม่ใช่โอกาสที่หาได้ง่ายๆ เลย ถ้าไม่ใช่เพราะบุญที่ได้สะสมมาแล้ว

นั่งรถไฟตูนอนปรับอากาศห้องละ 4 คน มีชั้นบน ชั้นล่าง จึงต้องมีการเจริญกุศลสละที่ชั้นล่าง ไปนอนชั้นบน ท่านอาจารย์บอกว่า ถึงโอกาสที่กุศลมาถึงเฉพาะหน้า

เราเมื่อไร ก็เจริญกุศลนั้นทันที ไม่ต้องไปคอยแย่งสิ่งที่คุณอื่นเขาทำแล้ว หรือกำลังจะทำ (ข้อความตอนหลังนี้ต่อเติมเอง)

ต้นนอนของรถไฟเวียดนามต่างกับรถไฟไทยเพราะตั้งฉากกับตัวรถ ไม่ได้ขนานเหมือนของไทย การโยกเยกจึงไม่เหมือนกัน นอนไม่หลับเกือบทั้งคืน ไกด์บอกว่าจะถึงตีห้า จึงลุกขึ้นมานั่งคอยตั้งแต่ตีสี่ แต่รถถึงประมาณ 6 โมงเช้า ถึงสถานีลาวคาย (Lao Cai) ซึ่งเป็นจังหวัดใหญ่ มีตึกกรมบ้านช่องใหญ่โตดูคึกคัก อาจจะเป็นเมืองชายแดนเวียดนามจีนก็ได้ การค้าขายจึงเจริญ

สถานีรถไฟลาวคาย

เมื่อพร้อมแล้ว ก็ขึ้นรถบัสเล็กต่อไปเมืองซาปา ที่อยู่ติดกับเมืองพงสาลี ประเทศลาว ใช้เวลาเดินทางจากสถานีรถไฟไปซาปาประมาณ 1 ชั่วโมง วันนี้หมอกจัดมองเกือบไม่เห็นทางข้างหน้า ไม่ต้องพูดถึงวิวทิวทัศน์ข้างทาง ไกด์บอกว่า ถ้าหมอกหนาอย่างนี้ ก็ไปเที่ยวไหนไม่ได้ เพราะไม่เห็นอะไร คงต้องนอนพักที่โรงแรมอย่างเดียว ก็ไม่เป็นไร ดีเหมือนกันจะได้พักผ่อนให้เต็มที่

รถเล่นขึ้นเขาไปเรื่อยๆ แต่เล่นช้าๆ จึงไม่เวียนแต่อย่างใด จนถึงโรงแรม Sunny mountain Hotel ระดับ 3 ดาว ได้ห้องพัก 2 ห้อง ให้แบ่งกันใช้ก่อน เพราะต้องรอเวลาเช็กอินตอนเที่ยง มองไปข้างนอกห้องก็เห็นแต่หมอก อากาศหนาวเย็น ได้ใช้เสื้อขนกระต่ายที่ซื้อมาแล้ว หลังจากที่ไม่ได้ใช้ที่ไปแลนด์

โรงแรมซันนี่เมาเทน

รับประทานอาหารกลางวันที่ภัตตาคารบนชั้น 9 ของโรงแรม มีผักผักเป็นอาหารหลักตามเคย แต่ก็มีหมู เป็ด ไก่ ปลาครบทุกอย่าง แต่รสชาติในวันท้ายๆ ช่างจืดชืดจริงๆ ต้องทำน้ำปลาพริกตำรับไทยทุกมื้อ จึงจะอร่อย เห็นความติดขัดในรสหรือไม่ที่ว่ากินง่ายนั้น ไม่ใช่เลย ต้องอร่อยถึงจะง่าย (แต่หยุดยาก กลับมาถึงบ้าน สามิจึงทักว่า ลำไย ฟังดูเหมือนเป็นนักมวยไปเข้าค่ายกลับมาอย่างนั้นแหละ)

หลังมือเที่ยง หมอกก็ยังหนา แต่จะลงไปเที่ยวเพื่อเขาที่ต่ำกว่า ซึ่งไกด์บอกว่าหมอกจะน้อยลง จึงขึ้นรถไปเที่ยวน้ำตกซิลเวอร์ ห่างไปสิบกว่ากิโล ถึงน้ำตก บางท่านก็ป็น บางคนขอดูที่รถ มีคุณอชิตะ ป็นไปถึงยอด

น้ำตกซิลเวอร์

คุณอชิตะพิชิตน้ำตก

และมีอีกหลายคนไปแค่ครึ่งทาง

ครึ่งทางขึ้นน้ำตก

ทุกคนชอบบรรยากาศของซาปา ขอนุโมทนาคุณหมอวิภากร พงศ์วรานนท์
ที่เป็นต้นคิด ในการพาท่านอาจารย์ไปพักผ่อนที่ซาปา สถานที่พักผ่อนขึ้นชื่อของ
เวียดนาม ตั้งแต่ครั้งฝรั่งเศสปกครองเวียดนาม จึงเห็นวิลลาสไตล์ฝรั่งเศสอยู่ทั่วไป
ที่นี่มีโรงแรมและภัตตาคารถึง 120 แห่ง มีนักท่องเที่ยวฝรั่งมากมาย มีพวกผมดำไม้ก็คน
ระหว่างทางกลับโรงแรม ได้ถ่ายภาพนาขั้นบันไดริมทางที่เต็มไปด้วยหมอก
หนา (อันนี้ไม่ใช่ฝีมือถ่ายไม่ดีนะคะ มัวเพราะหมอกจริงๆ)

นาขั้นบันได

วันรุ่งขึ้นไปเที่ยวหมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง ชื่อ cat cat ห่างจากโรงแรม 3 กม. ลงจากรถแล้วต้องเดินลงบันไดหลายสิบขั้น ข้างทางมีร้านขายของที่ระลึกฝีมือชาวบ้านมากมาย ท่านอาจารย์และพี่จี๊ดค่อยๆเดินลง จนถึงน้ำตกที่แสดงการเต้นรำของชาวแคทแคท

เดินลงเขาไปหมู่บ้านแคทแคท

การแสดงของชาวเขา

หากกลับมาอีกทางหนึ่ง ไม่ต้องขึ้นบันไดเดิม แต่ค่อยๆเดินสูงขึ้นเขาไป มีมอเตอร์ไซด์เชิญชวนให้นั่งซ้อนท้ายเพื่อไปส่งที่รถตู้ที่จอดรออยู่ คนละ 35 บาท ท่านอาจารย์กับพี่จี๊ดจึงขึ้นมอเตอร์ไซด์ (เป็นครั้งแรกในชีวิตของทั้ง ๒ ท่าน) เราบอกท่านว่า ถ้าใครเห็น คงต้องต่อว่าว่า พาท่านอาจารย์และพี่จี๊ดมาลำบาก ท่านบอกว่า ขอให้ทุกคนอย่าคิดอย่างนั้น ไม่มีอะไรลำบากเกินไปสำหรับท่าน

น้ำตกในหมู่บ้านและชาวบ้าน

ส่วนพวกเราที่เหลือเดินกลับ ซึ่งต้องข้ามสะพานแขวนที่สร้างโดยชาวฝรั่งเศส เมื่อครั้งปกครองเวียดนาม

สะพานแขวน

พวกเราเห็นภัตตาคารฝรั่งเศส เลยติดต่อกันได้ว่า ขอเปลี่ยนอาหารกลางวันจากอาหารเวียดนามเป็นอาหารฝรั่งเศส ถ้ามีค่าใช้จ่ายเพิ่มจะออกกันเอง รายการอาหารแรกคือขนมปังฝรั่งเศสทากระเทียม และซूपผักทอง อร่อยใช้ได้ ต่อมาก็เป็นผักผักแบบเวียดนาม 3 จาน ไกด์บอกว่า นี่เป็นของแถม อาหารฝรั่งเศสยังไม่มา นั่งชะเง้อคอยอาหารฝรั่งเศสกันนาน ปรากฏว่า มีผักกึ๋นใส่ครีม รสชาติแบบเวียดนามอีก สรุปว่าภัตตาคารนี้ทำอาหารเวียดนามให้คนฝรั่งเศสทาน ไม่ใช่อาหารฝรั่งเศสอย่างที่เราคิดไปเอง ไกด์คนไทยก็บอกว่า มันหลอกหนู ยังดีที่ไม่คิดเงินเพิ่ม

ตอนบ่ายไปหมู่บ้านเข้าแดง ซึ่งห่างไป 12 กม. เป็นหมู่บ้านที่เจริญแล้ว มีบ้านหลังใหญ่ๆ มีจานดาวเทียมทุกบ้าน (เพราะรัฐบาลแจก เพื่อให้ทราบข่าวจากรัฐบาลพรรคเดียว) กลัวการแบ่งแยกดินแดน ชาวเขาที่นี่เดินคุยด้วยโทรศัพท์มือถือกันทั้งนั้น อยู่ที่ไหนก็มี wifi ให้ใช้ แม้แต่ในภัตตาคารเล็กๆ)

เราเดินใกล้ๆ ไร่ถั่วสด เพราะทางเดินเฉอะแฉะ แต่คุณอชิตะและน้องหญิง ผู้ชอบผจญภัย เดินลึกเข้าไปในหมู่บ้าน ออกมาบอกว่า สวยงาม ชอบมาก คุณอชิตะไม่อยากจะกลับเมืองไทยเลยเพราะอากาศร้อน แต่อากาศที่ซาปาดีมาก กำลังเย็นสบาย แต่อย่างไรก็ต้องกลับ เพราะถึงอากาศจะดีอย่างไร แต่ก็ไม่มีกัลยาณมิตรช่วยให้เข้าใจพระธรรมในซาปา

เช้าวันสุดท้ายในซาปา อากาศอุ่นขึ้นมาก จนไม่ต้องใส่เสื้อหนาว น้องหญิงมาเคาะประตูห้องให้ไปดูวิวภูเขาที่สวยงามที่ระเบียงห้อง (ห้องเราไม่มีระเบียง) จึงได้เห็น

ฟ้าเปิด เห็นทิวเขาฟานซีปัง หลังคาของอินโดจีนที่สูงกว่าระดับน้ำทะเล 4,242 เมตร จึงมีหิมะตกในบางปี เมื่อมีการชุมนุมชาวม้ง 5 ประเทศ คือ ไทย ลาว พม่า เวียดนาม จีนเมื่อ 2 ปีก่อน มังสาวไทยจากเชียงรายได้พิชิตยอดเขามาแล้ว (ตามคำบอกเล่าของไกด์ซึ่งตอบคำถามได้ทุกอย่าง เช่น ถามว่า สะพานนี้ข้ามไปไหน เธอก็ตอบทันทีว่า ไปฝั่งโน้น อ้าว ไหงเป็นงั้น)

ทิวทัศน์ของภูเขาและหมอก

หลังอาหารเช้าที่ชั้น 9 ของโรงแรม จึงพากันขึ้นชมทิวทัศน์สวยงามของทะเลหมอกที่พัดผ่านเทือกเขาในซาปา กลุ่มหมอกถูกลมพัดไปทางนั้นบ้าง ทางนี้บ้าง เป็นภาพที่น่าดูจริงๆ

ท่านอาจารย์ชมทะเลหมอก

หลังจากนั้นก็ไปชมภูเขามังกร แหล่งท่องเที่ยวสำคัญของซาปา เพราะมีสวนดอกไม้และต้นซากุระ ต้องเสียค่าเข้าชมคนละ 140 บาท เสียค่าที่ตอนนี้เป็นฤดูใบไม้ร่วง จึงได้ชมแต่กิ่งซากุระที่ไม่มีใบ และดอกไม้ก็จะสวยงามหลังตรุษจีน (ประมาณเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นไฮซีซั่น) ต้องเดินขึ้นบันไดหลายชั้น ผ่านร้านขายของที่ระลึกอีกมากมาย ขึ้นไปเรื่อยๆ จนถึงสวนดอกไม้ที่มีรูปปั้นสัตว์ต่างๆ เช่น มังกรกำลังพ่นน้ำ งูเห่า รูปการ์ตูน มีสวนที่เพิ่งจะลงไม้ดอกต่างๆ แต่อย่างไรก็ยังสวยอยู่ดี มีกล้วยไม้ดินสีต่างๆ ปลูกไว้โดยรอบ

สวนสวยบนเขามังกร

กล้วยไม้บนเขามังกร

หลังอาหารเที่ยงที่เป็นอาหารเวียดนาม (คราวนี้ไม่เลือกแล้ว เพราะไม่ว่าอาหารชาติอะไร ก็ออกมาเป็นรสชาติเวียดนามหมด เหมือนอาหารเวียดนามที่มากำในไทยก็มีรสชาติแบบไทย อร่อยกว่าต้นตำรับด้วย) แล้วก็เดินชมโบสถ์ สวนสาธารณะ ทะเลสาบ เมื่อเดินดูที่ต่างๆ ก็เห็นว่า เมืองซาปาเป็นเมืองใหญ่ที่วางผังเมืองสวยงาม มีตึกราม บ้านช่องใหญ่โต

โชคดีที่วันนี้ฟ้าเปิด จึงได้เห็นชัดๆ ไม่อย่างนั้นนั่งรถผ่านมาก็ไม่เห็นอะไรเลย คิดว่ามีแต่โรงแรมและร้านขายของที่ระลึกหน้าโรงแรมเท่านั้น คงจะเหมือนอวิชากับปัญญา ถ้ามีอวิชามาก บังมาก ก็ไม่เห็นความจริงของสภาพธรรมที่ปรากฏตามปกติ ตามความเป็นจริง เห็นแต่ตัวเรา ของเราตลอดเวลา แต่เมื่อใดเริ่มเข้าใจบ้าง ก็เหมือนแสงอาทิตย์ที่ค่อยๆ ทำลายหมอกหนาที่บดบังให้เห็นความจริงมากขึ้น แต่ที่ละเอียด ที่ละน้อย ตามการเจริญเติบโตของความเข้าใจ ซึ่งเติบโตช้ามาก ว่าที่จริงแล้ว ไม่มีเรา ไม่ใช่เรา ไม่ใช่ของของเรา เป็นสภาพธรรมที่เกิดปรากฏตามเหตุปัจจัยเท่านั้นเอง

ออกเดินทางจากซาปาย่ำสาม เห็นทิวทัศน์สวยงามข้างทาง รถใช้เวลาเดินทาง 1 ชม. ก็ถึงเมืองลาวคาย รถบัสนี้เล็กที่มาส่งจอดให้ลงที่ภัตตาคารใหญ่ หน้าสถานีรถไฟเดิม รถไฟจะออกตอนสามทุ่ม มีเวลาเหลือมากมาย ไกด์จึงพาไปชมชายแดนเวียดนาม – จีน ที่สะพานข้ามแม่น้ำแดงซึ่งกั้นระหว่าง 2 ประเทศ

เห็นความเจริญที่ต่างกันของ 2 ประเทศ ที่ฝั่งคุณหมิงประเทศจีนนั้นมีตึกสูงใหญ่มากมาย ไกด์บอกว่าถ้าออกเดินทางจากซาปาแต่เช้า ก็สามารถทำบัตรข้ามแดนเข้าไปในเขตคุณหมิงได้ไกล 20 กม. โดยเสียค่าผ่านแดนคนละ 200 บาท แต่มาบอกเอาเมื่อปลายกว่าแล้ว ทำบัตรไม่ทัน

ชายแดนเวียดนาม ฝั่งตรงข้ามคือคุณหมิง และแม่น้ำที่เห็นคือแม่น้ำแดง

ได้ถ่ายภาพกับสะพานและด่าน พื้จัดบ่นอยากกินเต้าฮวย ก็มีหาบเต้าฮวยตั้งรออยู่พอดี คนอะไรจะมีบุญขนาดนี้ จึงได้ชิมเต้าฮวยเวียดนามคนละแก้ว (แก้วละ 15 บาท) อร่อยพอใช้ได้ เวลาเหลือ จึงเสียเงินอีก 750 บาท สำหรับนั่งรถกอล์ฟชมเขตในเมืองเป็นเวลา 1 ชม. (ห้ามรถบัสดจากนอกเมืองวิ่งเข้าเขตเมือง)

รถเล่นผ่านบ่อนคาสีโน ร้านอาหารที่ปิดมาจัดงานแต่งงานหลายร้าน (เดือนนี้เป็นเดือนมงคล) ผ่านสถานที่ราชการหลายแห่ง แต่อยู่ในความมืดสลัว เห็นแต่แสงไฟที่ประดับตามทีต่างๆ แต่ก็ยังดีกว่านั่งรอเวลาเฉยๆ เวลาผ่านไปครึ่งชั่วโมงก็กลับมาที่เดิม เมื่อถามก็ตอบว่า 1 ชม.นั้นรวมเวลาจอดให้ลงไปถ่ายภาพสถานที่สำคัญต่างๆ แต่เมื่อมืดแล้วจึงได้แต่วิ่งวนให้ดูเมืองเฉยๆ

รับประทานเต้าฮวยที่ด้านซ้ายแดน

ทานอาหารที่ภัตตาคารที่มีฝรั่งมานั่งทานข้าวรอเวลารถไฟออกเต็มร้าน มี wifi ให้ด้วย จึงได้เปิด ipad ให้ท่านอาจารย์ดูข่าวจากทีวีเมืองไทย แม้จะไม่ต่อเนื่อง แต่ก็ดูได้ดีทีเดียว ขอขอบคุณผู้สนับสนุนให้ซื้อค่ะ ใช้ประโยชน์ได้เกือบตลอดเวลา ทั้งส่งข่าวด่วน และเรื่องเล่าถึงมูลนิธิ ส่ง mail ส่งภาพทาง facebook ถ่ายรูป ถ่ายวิดีโอ โทรศัพท์ฟรี กลับมาเมืองไทยทาง facetime และดูทีวีจากเมืองไทยด้วย ช่างสารพัดประโยชน์จริงๆ

นั่งรถไฟกลับฮานอยตอนสามทุ่ม คราวนี้ขึ้นไปนอน รู้สึกว่า การโยกเยกของรถไฟเวียดนามเหมือนนอนเปลตอนเป็นเด็ก จึงหลับทันที ตื่นอีกครั้งก็ตีสอง รถไฟถึงสถานีฮานอยตีห้า ใกล้เคียงเวลา ไกด์มาเคาะประตูเรียก ให้รีบขึ้นกระเป๋าลงจากรถ จนบางท่านลืมมือถือที่ตั้งปลุกเวลาไว้ (นึกขึ้นได้ว่าลืม เมื่อเครื่องบินจอดที่สนามบิน และจะใช้โทรศัพท์ ก่อนนั้นก็คิดว่ามีอยู่ตลอดเวลา มีเพราะคิดจริงๆ ธรรมเป็นสิ่งที่พิสูจน์ได้ตลอดเวลา แม้จะยังไม่ใช้ขณะนี้ก็ตาม)

กลับมาถึงโรงแรมดังเดิมที่ มร. ถาย เปิดห้องให้อาบน้ำและนอนพักผ่อน 4 ห้อง พร้อมอาหารเช้า พวกเราจึงได้พักผ่อน ถึงเวลา 10 โมงเช้า สหายธรรมชาวเวียดนามก็มากกราบลาท่านอาจารย์ พร้อมกับสนทนาธรรมต่อ บางคนก็ไปทานอาหารกลางวันด้วยกัน และบางคนก็ไปส่งที่สนามบิน

สำหรับการเผยแพร่พระธรรมในครั้งนี้นี้มีขึ้นได้ เพราะมีสัททำ ที่ได้อ่านกระทู้ที่คุณโรเบิร์ต ลูกศิษย์ท่านอาจารย์ ส่งไปลงใน Dhammawheel.com เรื่องการนั่งสมาธิไม่

ทำให้เข้าใจธรรม ซึ่งคุณทำเห็นด้วย และติดตามอ่านคำบรรยายภาษาอังกฤษของท่านอาจารย์จาก Dhamma Study Group และสอบถามคุณโรเบิร์ตถึงที่ตั้งของมูลนิธิ และได้มากราบเรียนถามธรรมกับท่านอาจารย์ที่กรุงเทพคนเดียวเมื่อ 2 ปีก่อน กลับไปเธอก็แปลคำบรรยายของท่านอาจารย์เป็นภาษาเวียดนาม ให้เพื่อนๆธรรมที่นั่นสมาธิด้วยกันฟัง หลายคนสนใจ จนมีวันนี้

มิสทำ ผู้จัดการสนทนาธรรม

และต้องขอบคุณ มร. ถาย เจ้าของบริษัททัวร์ที่เป็นเจ้าภาพในการเชิญท่านอาจารย์ครั้งนี้ คุณถายและภรรยา คุณทำ (ชื่อทำ มีถึง 3 คน) สนใจศึกษาธรรมด้วยกันทั้งคู่ และจัดรายการทัวร์ดีมาก อาหารเต็มโต๊ะทุกมื้อ มีทั้งผักและเนื้อสัตว์หลายชนิด รวมทั้งทำให้ได้เดินทางด้วยพาหนะถึง 10 ชนิด คือ เครื่องบิน รถไฟ รถบัสใหญ่ รถบัสเล็ก รถตุ๊ก รถกอล์ฟ มอเตอร์ไซด์ เรือพาย เรือเล็ก เรือใหญ่ นอกจากนั้นยังมีของชำร่วยแจกหลายครั้ง จนบางคนใส่กระเป๋าไม่หมด

มร.ฉายเจ้าของบริษัททัวร์ที่เป็นเจ้าภาพ

คุณทาม ภรรยาคุณฉาย

และขอขอบคุณ คุณหมอวิภากร พงศ์วรานนท์ ผู้จัดทางเมืองไทย และเป็นเจ้าภาพพาท่านอาจารย์และพี่จี๊ดไปพักผ่อนต่อที่ซาปา ซึ่งเป็นสถานที่ที่ท่านอาจารย์ชอบมาก ทั้งอากาศกำลังเย็นสบายและทิวทัศน์สวยงาม คุณหมอผู้จัดยังทั้งหิ้ว ทั้งหอบสัมภาระมากมาย เพื่อเจริญกุศล ตั้งแต่ที่คั่นน้ำผลไม้ อาหารแห้ง กระจกใส่น้ำผลไม้ หรือโกโก้ สำหรับเวลาเดินทาง ซึ่งบางครั้งมีเหลือ บางท่านได้มีโอกาสเป็นลูกศิษย์กัน กระจกด้วย (สำนวนน้องหญิง)

คุณหมอวิภากร ผู้จัดทางเมืองไทย

กราบอนุโมทนาท่านอาจารย์ที่แสดงธรรมที่ท่านศึกษาและเข้าใจดีแล้ว แก่ชาวเวียดนามอย่างไม่เหน็ดเหนื่อย ตลอดเวลา 9 วัน ทั้งเช้า บ่าย แม้แต่เวลานั่งรถ นั่งเรือก็มีการสนทนาธรรม ด้วยความปิติ (สังเกตจากสีหน้าผ่องใส เบิกบานของท่าน) ที่มีผู้สนใจและเข้าใจหนทางที่ถูกต้อง เพื่อช่วยกันเผยแพร่ความเห็นถูกต้องให้คงอยู่ในโลกนี้ต่อไป และขอบคุณผู้ร่วมเดินทางทุกท่านที่ได้เจริญกุศลประการต่างๆ ตามกำลังความเข้าใจธรรมของตนเอง โดยเฉพาะน้องเบญจวรรณ รัศมีสุวรรณกุล ที่ช่วยดูแลเราเหมือนตัวเองเป็นลูกสาว และยังเป็นช่างภาพให้ด้วย

ขออนุโมทนาท่านพล.อ. สพรั่ง กัลยาณมิตร ที่กรุณามอบบริการให้ความสะดวกที่สนามบิน (ท่านบอกว่า เกือบเลิกผสมน้อย) รวมทั้งพี่เดือนฉายและพี่เรวัต คำอำนวย ที่มารับท่านอาจารย์และพี่จี๊ดไปส่งที่บ้าน ท่านอาจารย์บอกว่า ในพระไตรปิฎกมีแสดงไว้ว่า กตัญญู คือ การรู้คุณของความดี แล้วมีหรือที่จะไม่ทำความดี

ขอบคุณผู้ติดตามอ่าน โดยเฉพาะผู้ที่เขียนมาให้กำลังใจด้วยค่ะ แล้วพบกันที่อินเดีย อาทิพย์หน้าค่ะ (ถ้ายังมีแรงเขียนนะคะ บอกล่วงหน้าไว้ก่อน ไม่ผูกมัดตัวเอง)